

Filozofija "ljubezen do modrosti" pozneje pa teoretsko mišljenje nasproti praktičnemu ravnanju.

Za Aristotela je filozofija "veda o bivajočem" (prva temeljna oz. fundamentalna filozofija), torej veda ki proučuje prve vzroke in počela (začetek, vzrok) vsega bivajočega tako opredelitev najdemo v Aristotelovem delu Metafizika.

Za obdobje pred nastankom filo je bilo značilno **mitično mišljenje**.

Predsofratska filo je kozmološka (miselna raziskovanja o nastanku kozmosa, vesolja, sveta)

Jonski naravoslovci-prvi grški filozofi

(Tales, Anaksimander, Anaksimenes; geometrija, fizika astronomija)

Helenizem-središče znanstvenega življenja ostane Aleksandrija (Evklid, Arhimed)

Z utrditvijo krščanstva so se predvsem v Evropi vzpostavila razmerja med filozofijo, religijo in znanosti.

Srednji vek je teologija v veliki meri posegala v filozofske in znanstvene sfere.

Renesansa ponovni prerod filozofije in znanosti, v ospredje vstopa človek poudarja človekovo telesno bivanje, medtem ko je srednji vek poudarjal predvsem poduhovljenost, ki je temeljila na krščanski veroizpovedi

Novoveška-osamosvojitve znanosti so prispevale filozofske smeri: empirizem (izkustvo, VB), racionalizem (razum, um, FR, NEM)

19 in 20 stol.- pojavijo se teze o koncu filozofije, kar naj bi pomenilo da filozofija sploh ni potrebna, njena vloga naj bi bila le v posploševanju znanstvenih dogajanj, hkrati se pojavijo nasprotna teza, da ne gre v prid filozofije ampak za krizo znanosti. Zaradi krize v znanosti so morali pomoč poiskati v filozofiji ali celo v religiji.

Ontologija-nauk o biti in bivajočem, torej o tem kar biva, obstaja oz. eksistencira. V marksizmu je metafizika pomenila nedialektičnost. Bivajoče je vse o čemer je mogoče reči da je, da biva.

Gnoseologija-nauk o spoznanju, preučuje izvor spoznanja, možnosti, meje spoznanja, načine in pogoji spoznanja

Etika-nauk o dobrem; MORALA-konkretna skupnost norm o nravnih dolžnostih ljudi v konkretni skupini, družbi ali narodu. ETIKA-veda o moralnem vedenju na splošno: ~ **evdajmanizem** (glavni cilj je sreča, človek jo doseže s tem, da teži k nečemu najvišjemu dobremu). ~ **hedonizem** (telesno ali duševno ugodje oz. slast je najvišje dobro).

~ **utilitarizem** (etično dobro je tisto, kar prinaša splošno in osebno korist) ~ **rigorizem** (povdarja predvsem strogost pri upravljanju dolžnosti.)

Estetika-nauk o lepem. **Fil. antropologija**-nauk o človeku.

Logika-nauk o pravilnem mišljenju.

Materializem-(snov, tvar)vse kar eksistencira ima snovni značaj, tudi duhovnost in duševnost v najširšem pomenu besede izhaja iz materije. Materialno=primarno, Duhovno=sekundarno. ~ **naivni**(razlagajo naravo iz njenih lastnih

vzrokov in nasprotujejo mitičnim razlagam o nastanku sveta).

~ **mehanični**(vse pojave in procese v naravi, realnosti interpretira z vidika mehaničnih zakonitosti-Lametrijev človek(stroj)). ~ **vulgarni**(grobo zanika posebnosti družbeno zgodovinske humanistične in filo. problematike). ~ **dialektični**(pomeni sinteza dialektike in materializma in je značilen za marksistično filo.)

Idealizem-pojem, misel, zamisel. ~ subjektivni (v katerem je svet vsebina individualne zavesti; subjektivno dojetje sveta) . ~ objektivni (v katerem je svet vsebina nadvse individualne zavesti; temelj vsega kar obstaja je absolutna ideja, duh ali Bog.)

Dialektika-veščina razpravljanja oz dialoga. ~ Heraklit iz Efeza (vse kar teče, kar pomeni, da ni nič stalnega vse se giblje in nenehno sprmeinja). ~ Platon (zajema analizo in sintezo pojmov, ter služi za spoznavanje bivajočega).

~ Aristotel (dialektika del logike, ki se ukvarja z verjetnostnim spoznanjem, temelji na mnenju ne pa na znanstvenem spoznanju).

Metafizika-večpomenski pojem, lahko pomeni sinonim za ontologijo ali obravnavanje nefizičnega nadčutnega sveta. Marksisti so jo odklanjali.